

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

Paragaphus II. De Constitutione seu Creatione Vicarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

teras Apostolicas, quæ Officiali inscribuntur, accipiet. Laym. l. c. citans Gl. in cit. Clem. v. principali. & v. foraneo. Sbroz. l. 2. q. 29. Garc. de benef. p. 5. c. 8. n. 36. & 120.

Quæstio 18. Quibus præterea nominibus veniat Vicarius generalis?

Respondeo: Imprimis venit nomine Ordinarii. Rosa loc. cit. num. 21. ubi: Ordinarii nomine pro certo tenendum est, quod venit Episcopus ac ejus Vicarius seu Officialis generalis. Laym. in c. cum in generali. de off. Vicar. in 6. n. 9. Sbroz. l. 1. q. 2. n. 16. Paris. de resign. l. 3. q. 11. num. 22. citans quam plurimos alios. Item intelligi quandoque debet nomine Episcopi & diocesani, ut in casu Trident. Sess. 23. c. 15. ubi de approbatione Confessariorum (quam à Vicario etiam fieri posse, probabiliter docet Suarez. Tom. 4. d. 28. sect. 7.) Laym. loc. cit. & in casu Trident. Sess. 25. c. 3. ubi agitur de excommunicatione intentari solita ad inventorum restitutionem faciendam, ita ut licet dicatur: & à solis Episcopis promulganda: eo tamen nomine etiam comprehendatur Vicarius, ut docent Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 16. Garc. de benef. p. 5. c. 8. num. 95. apud Laym. loc. cit. Item dicitur quandoque Comissarius. Sbroz. l. c. n. 11. citans Pavin. de pot. Capit. Sed. vac. p. 2. q. 10. in princip. Mandos. ad Reg. 14. Cancell. q. 6. num. 10. Item dicitur quandoque Vicedominus. Sbroz. l. c. n. 21. citans Abb. in c. 2. num. 3. ne Pralat. vices suas. Speculator. l. 1. tit. de Vicedom. &c. Item locum tenens. Sbroz. loc. cit. num. 19. citans Federic. de Senis. Conf. 302. num. 1. in fine. Covar. l. 4. variat. resolut. c. 20. num. 4. &c. Item procurator Episcopi. Sbroz. l. c. num. 17. citans c. petitio. de Procurator. & ibi DD. Gemin. in c. licet. de off. Vicar. in 6. num. 12. Plura alia nomina, quibus veniat Vicarius, vide apud eundem Sbroz. cit. q. 2. ubi etiam num. 23. ait, omnia hæc nomina, Ordinarius, Deputatus, Commissarius, Missus, Dominicus, Visitator & Suffectus, Substitutus, Procurator Episcopi, Oeconomus, Vicegerens, locum tenens, Vicedominus, dum de vicario Episcopi dicuntur, esse Synonyma juxta Jo. And. Rebuff. Diaz. Pazon. &c. idemque fusè probat l. 1. q. 7. a. n. 7.

Quæstio 19. Sub nomine generalis Vicarii Episcopi quinam veniant præter Vicarium propriè ac specialiter talem?

Respondeo: Venit imprimis Capitulum Sede vacante. Sbroz. l. 1. q. 3. num. 14. Tametsi enim illud propriè non dicatur Vicarius Episcopi, sed potius successor Episcopi, eademque cum eo persona. Sbroz. l. 1. q. 15. num. 4. juxta dicenda à nobis aliàs, inter Vicarios tamen Episcoporum numerandum est. Sbroz. cit. q. 15. num. 1. Numerantur quoque inter Vicarios Episcoporum eorum Coadjutores, utpote qui in pluribus eorum morbo ac senio impeditorum vices gerunt. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 15. num. 1. juncto. num. 6. Item Episcopi plerumque titulares hodie dum dicti suffraganei ab iis assumpti, ut vices eorum gerant in exercendis pontificalibus. Item Archidiaconi, qui à jure constituti, Vicarii nati Episcoporum dicuntur. Sbroz. cit. q. 3. à num. 15. Item Archipresbyteri Civitatenfes, qui quoque Vicarii nati Episcoporum dicuntur quò ad spiritualia quædam ministeria, de quibus in tit. de off. Archipresb. Sbroz. cit. q. 3. num. 18. Ac denique sunt Chorepiscopi: hi enim olim erant quasi suffraganei & Vicarii simul Episcoporum, quibus scilicet plurima cum Episco-

pis ministeriorum communis erat dispensatio. Barbof. loc. cit. num. 1. ubi, uti & c. 16. per totum. eorum, quod olim gerebant, munus & diversas species explicat.

PARAGRAPHUS II.

De constitutione, seu creatione Vicarii.

Quæstio 20. An & qualiter Vicarius generalis constituatur ab Episcopo?

Respondeo: Præter ea, quæ dicta sunt, quòd Vicarii quidam constituantur à lege, alii ab homine seu hominis factò, & inter hos sic Vicarius generalis Episcopi, de quo hic, constituitur seu deputatur hic Vicarius hodie dum ab Episcopo, & quidem solo, sine requisitione consensûs aut consilii Capituli. Barbof. cit. c. 15. num. 15. Sbroz. l. 1. q. 54. num. 1. Pirh. ad tit. de offic. Vicar. num. 28. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 22. Azor. Instit. mor. p. 2. l. 3. c. 6. & c. 43. q. 2. citans Hostiens. in sum. tit. de off. Vicar. §. in quibus. vers. sed nunquid. Abb. in c. tua nobis. tit. eod. num. 4. Pavin. tr. de pot. cap. sed. vac. p. 2. q. 10. Rebuff. pr. benef. tit. de Vicar. Episc. num. 1. Approbaturque id ipsum consuetudine recepta, quæ in hoc servanda est. Azor. cit. c. 6. Pirh. l. c. Sbroz. l. c. num. 2. citans Bertach. tr. de Episc. p. 7. c. 10. Rebuff. ubi ante. Cuchum. Instit. juris can. tit. 8. de Vicar. Episc. num. 36. l. 2. Bero conf. 23. num. 4. vol. 1. Dixi hodie dum; quia olim necesse erat adhiberi consensum Capituli in creatione Vicarii Episcopi, ut satis indicat Sbroz. l. 2. q. 55. num. 11. ubi ait: Vicarius Episcopi non fit à solo Episcopo, sed cum consensu & auctoritate Capituli, & sic ab universitate, quæ in Capitulo & Episcopo consistit. Nec dicatur, quòd Vicarius Episcopi à solo Episcopo fiat c. 1. cum gl. ne Pralat. vices suas. & c. 2. de off. Vicar. in 6. quia, ut inquit Bero, per illa jura non excluditur Capitulum, à quo Vicarius de jure fieri dicitur. Vel responderetur secundum Bero, quòd illa jura loquantur de consuetudine, secundum quam hodie Episcopi adversus Capitula omnia jura, quæ ei competeant, usurparunt. Ut dicitur in c. ea noscitur. de his, que sunt à Pralat. sine consensu capit. Quæ consuetudine, ut per Sbroz. sic stante, hodie Episcopus non dat jurisdictionem Vicario, sed consuetudo, cujus auctoritate hodie solus Episcopus Vicarium facit, & ideo Vicarius olim à Capitulo & Episcopo, & sic ab universitate, & hodie à consuetudine habet jurisdictionem, & sic dicitur habere ordinariam.

Quæstio 21. An tam parvarum quàm magnarum urbium & diocesum Episcopi constituere sibi possint Vicarium generalem?

Respondeo affirmativè: nam præter Vicarios natos seu nativos Episcopi à catione deputatos (quales sunt Archidiaconi & Archipresbyteri) facultas constituendi Vicarium generalem conceditur simpliciter Episcopo, ut patet ex tit. de off. Vicar. in 6. Pax Jord. l. c. citans Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. Scacciam de judic. l. 1. c. 12. n. 12.

Questio 22. Num quoque Cardinales (intellige non Episcopi) in Ecclesiis sui tituli creare possint Vicarium generalem?

Respondeo affirmativè; habent enim ibidem hi Cardinales jurisdictionem Episcopalem. Sbroz. l. 1. q. 3. num. 22. videntur tamen hi Cardinalium Vicarii dici posse Vicarii quasi Episcopales, seu adinstar Episcopaliū, propter jurisdictionem, quam vice suorum principalium seu Cardinalium exercent quasi Episcopalem. Num verò dici possit, habere hos Vicarios jurisdictionem ordinariam, & idem cum suis Principalibus tribunal, sicut habent Vicarii Episcopales generales, meritò dubitari potest; cum nihil quò ad hoc de iis in jure dispositum inveniatur. Habent quoque & constituunt hi Cardinales Officiales suos & Vicarios Ecclesiarum ac Monasteriorum, qua per eos in commendam, vel ex alio titulo possidentur; C. de Luca in miscell. d. 23. num. 12. ubi etiam, quod Vicarii isti Cardinalium non sint eorum familiares in ordine ad regulas Cancellariae pro reservationibus Apostolicis, & pro Jure Cardinalium in nominationibus.

Questio 23. An & quando Archiepiscopus constituere possit Vicarium generalem in Diocesis suorum Suffraganeorum?

Respondeo primò: Praescindendo à casu devolutionis ob negligentiam Episcopi, id non posse Metropolitanos. Siquidem canones prohibent Archiepiscopis ingressum Diocesis Suffraganeorum suorum, ut ibi auctoritate propria judicent, aliudve agant. Sbroz. l. 1. q. 63. num. 1. juxta C. Romana. de off. vicar. in 6. Unde neque constituere possunt in Suffraganeorum suorum Diocesis Officiales seu Vicarios foraneos pro incipiendis vel cognoscendis contrahibus coram illis, aut ad faciendas citationes & inhibitiones in causis appellationis à dictis Suffraganeis ad ipsum Archiepiscopum devolvendis, etsi in causis jam devolutis vices suas alteri committere possit Archiepiscopus in Diocesis suorum Suffraganeorum. Sbroz. loc. cit. à n. 2. juxta quod haec omnia disponuntur in cit. C. Romana. Sane à fortiore hinc sequitur, non posse Archiepiscopum in dictis Diocesis constituere Vicarium generalem Episcopi, seu committere ei universitatem causarum spectantium ad jurisdictionem dicti Episcopi.

2. Respondeo secundò: Ubi tamen Episcopus negligeret constituere Vicarium, ubi ad hoc teneretur, potest & debet Metropolitanus praefigere illi terminum ad constituendum Vicarium, quo elapso, si non constituat, ipsemet Metropolitanus Vicarium constituet, vel Episcopum ad illum constituendum cogere potest. Pirh. loc. cit. citans Ugolin. d. off. Episc. p. 1. c. 4. §. 6. num. 2. Sbroz. l. 1. q. 46. num. 4. & exactius q. 57. per tot. citans C. cum sumus. q. 9. 3. ubi dicitur; si Episcopus non satageret statuere Oeconomum in sua Ecclesia, Metropolitanus eum constituere potest; accipiendo Oeconomum pro Vicario; & c. nova 16. q. 7. Item Trident. c. 16. sess. 24. & pro dicta practica seu modo in hoc procedendi praefigendo terminum citat. Abb. in C. quoniam. de off. Ordinari. n. 4. Cuch. Instit. Juris can. de Vicar. tit. 8. num. 13. l. 2. & num. 39. Quod si verò Ecclesia sit exempta seu subiecta Metropolitanò, Episcopo illius negligente constituere Vicarium, non Metropolitanus, sed propinquior Episcopus in ea

deputabit Vicarium. Et si ipse Metropolitanus in sua Ecclesia negligat constituere Vicarium, eum constituat antiquior ex Suffraganeis. Sbroz. l. 1. q. 58. citans Cuchum ubi ante citat quoque Trident. sess. 24. c. 16. verum illud loquitur ibidem tantum de Capitulo Sede vacante negligente constituere Vicarium. Videtur tamen id à pari procedere in Episcopo Metropolitanò vel exempto, negligente constituere Vicarium, dum ad hoc tenetur.

Questio 24. Num Administrator Episcopatus, qui quandoque ei à Papa dari solet, constituere possit Vicarium generalem?

Respondeo affirmativè; Quia succedit in ordinaria jurisdictione Episcopi, & aequiparatur quò ad potestatem Capitulo Sede vacante. Pirh. ad in. de off. vicar. n. 29. in fine. Num verò Administrator Episcopatus datus Episcopo vivente, v.g. quia hic est adhuc in minore aetate, &c. substituere possit Vicarium generalem, dubitatur. Videtur id posse, quia gerit jurisdictionem & potestatem ordinariam Episcopi, qui id potest.

Questio 25. An Capitulum Episcopo vivo absente vel negligente Vicarium possit constituere?

Respondeo: Sive Episcopus sit negligens in constituendo Vicario, sive sit absens, eo refragante Capitulum non posse constituere Vicarium asserit Sbroz. l. 1. q. 59. ex Bero. conf. 23. à n. 4. ad finem usque vol. 1. Quod imprimis certum est de Episcopo negligente; quia in eo casu jura statunt modum alium supplendi hanc negligentiam, citra quod dicta constitutio Vicarii devolvatur ad Capitulum juxta dicta quest. praeced. verum in casu absentiae duntaxat, v.g. Episcopo ducto in captivitatem, aut versante in remotis, Vicario illius, quem ipse constituerat interea mortuo, videtur dicendum contrarium; cum enim in utroque illo casu administratio Diocesis devolvatur ad Capitulum, quemadmodum fit sede vacante (in illis enim casibus Ecclesia quasi vacat) juxta dicenda in seq. q. 3. potest constituere Vicarium, penes quem sit jurisdictionis exercitium seu administratio. Vide dicenda quaestione post hanc 2. De cetero, ut dicitur alibi, iste Vicarius à Capitulo tunc constitutus, dicendus non erit proprie Vicarius generalis Episcopi, sed Capituli, & Vicarius generalis jurisdictionis Episcopalis.

Questio 26. An à Papa quoque soleat quandoque constitui Vicarius generalis Episcopi?

Respondeo affirmativè. Pignat. To. 10. consult. 129. num. 6. ubi etiam ex Paris. consil. 80. num. 22. l. 4. Sanch. de matrim. l. 3. d. 31. quòd Vicarius ille Episcopalis à Papa constitutus, majorem habeat facultatem, praesertim in substituendo sibi alium, quam Vicarius generalis ab Episcopo constitutus. Et ex Gratian. discept. for. discept. 106. n. 29. ac 30. & discept. 111. n. 56. quòd iste Vicarius Episcopi à Papa constitutus habeat omnes qualitates, quae ipsi Episcopo insunt, & propterea sit aequaliter honorandus, & quae sit differentia inter utrumque remissive ad gratiam. Quà verò de causa statuatur talis Vicarius à Sede Apostolica, quamque jurisdictionem habeat respectivè quò ad Episcopum, & qualiter ab eo sit immovibilis, dicitur q. seq.

Quae

Questio. 27. Num Episcopus teneatur constituere Vicarium?

Respondeo: Non convenire in hoc auctores, absolute loquendo, non teneri Episcopum habere Vicarium, tenent Gonz. Gl. 4. num. 66. ubi: cum non teneatur habere Vicarium seu Officiale secundum veterem opinionem, quam tenet Rota, &c. Pignat. tom. 9. conf. 105. a. n. 4. ubi: Nullo jure cavetur, quod Episcopus necessario teneatur habere Vicarium, juxta veterem & magis communem sententiam. Pax Jord. lib. 12. tit. 1. num. 4. Ventrigl. tom. 2. annot. 14. §. 1. n. 4. C. de Luca. ad Trid. d. 4. num. 8. Engels ad tit. de off. vic. num. 9. ubi: Si Episcopus velit & sufficiat causas per se tractare, non potest cogi ad Vicarium constituendum; quia ipsi Episcopi principaliter incumbit jurisdictio & exercitium ejus. Barbof. Juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 16. ubi ait, hanc sententiam amplectam esse Rotam apud Pureum decis. 43. l. 2. & Mohed. decis. 4. de off. vicar. citaturque pro hac sententia à Pignat. loc. cit. num. 4. & 5. Rota in Calciatensi, jurisdictionis 1624. in qua etiam dicitur, quod etiam duæ Dioceses sint inter se unitæ; adhuc Episcopus non teneatur habere Vicarium. Item in Viterbiensi Vicarii 13. Martij. 1617. in qua etiam dicitur, quod licet Dioceses essent distinctæ, & æquè principaliter unitæ, tamen quo ad Episcopum reputatur una Diocesis, exemplo præfatis duarum provinciarum. Citantur insuper pro ea ab eodem Pignat. num. 6. Genuens. in pr. c. 70. num. 3. & in manual. pastorum. c. 31. num. 7. & 8. ubi, quod Episcopi habeant intentionem fundatam in jure divino, ut non constituent Vicarium, sed per se ipsos regant. Marchef. de commiss. appellat. in causis alim. p. 5. l. 1. ubi, quod officium Vicarii dicitur voluntarium, & sine illo stare potest Episcopus, etiam si solitus fuerit illum derinere. Paris. de resign. q. 16. num. 59. l. 1. Covar. var. c. 20. num. 3. l. 3. Barbof. de off. Episc. alleg. 54. num. 125. & in c. quoniam. num. 5. de off. ordinar. Ricc. in pr. for. Eccles. p. 1. decis. 562. &c. Proceditque hæc ipsa sententia sine difficultate in Episcopatu exiguo; cum tunc data idoneitate Episcopi dubitandum non sit, quin per seipsum valeat sine subditorum incommodis causas cognoscere. Pignat. loc. cit. num. 7. addens & hanc rationem, quod Vicarius Episcopi sit instar procuratoris, ut Abb. in cap. ad hæc. de off. vicar. num. 7. in jure autem receptum sit, quod nemo cogatur constituere procuratorem ad negotia quantumvis ardua c. 2. de procurat. & ibi Gl.

2. Neq; refragatur huic sententiæ, quod alii Episcopi antecessores constituerint Vicarium generalem; non enim idcirco est debita manutentia contra successorem. Pignat. num. 8. citans Barbof. ubi ante. Gratian. discept. 655. num. 48. Idq; ex Regulâ communi, quod in facultativis non datur manutentia contra superiorem. Pignat. ibid. ex Gratian. loc. cit. num. 49. Neq; obstat huic sententiæ textus c. nonnulli. & c. relatum. de clericis non residentib. per quos disponitur, ut quilibet per se, seu in persona abeat deservire Ecclesiæ suæ. Nam dicta jura loquuntur de Rectoribus Ecclesiarum Parochialium, in quibus est diversa ratio, dum ijs regulariter prohibitum est constituere Vicarios; Episcopi verò non reperiuntur affecti personaliter, ut prohibeantur adimplere officium per Vicarium, multa que committi possunt Vicariis Episcoporum, quæ aliis non possunt. Sbroz. l. 1. q. 46. a. num. 6. Neque obstat textus in c. quoniam. de off. ordinar. quia speciale est, quod in casu istius cap. Episcopus debeat sibi eligere Vicarium alterum Episcopum propter lin-

guarum vel rituum diversitatem, quæ est in populis alicujus Diocesis, quibus tenetur Episcopus providere de catholico Præfule, qui illis nationibus sit conformis, & iisdem Sacramenta ministret. Sbroz. loc. cit. num. 10. & 11.

3. Nihilominus contrarium, nempe teneri Episcopum sibi constituere Vicarium, etiam extra casum necessitatis, five etiam ubi Episcopus posset per se ipsum omnia expedire, quæ sui sunt muneris, docent apud Sbroz. loc. cit. à num. 2. Bald. in l. aliquando. ff. de off. procons. n. 1. Abb. in cit. c. quoniam. num. 3. Ruin. confil. 148. num. 4. vol. 2. Boerius. decis. 347. num. 6. Lancellot. Instit. juris can. de off. vicarii. in princip. Rebuff. tr. de nominat. q. 4. num. 61. Foller. in pr. crimin. can. p. 1. n. 74. Cuch. Instit. jur. can. de Episc. num. 27. tit. 6. l. 2. & plures alii.

4. Mediam viam ingrediuntur alii limitando primam sententiam, nimirum, quod si nulla urgeat necessitas, quia Diocesis parva est, vel quia Episcopus ita industrius & exercitatus in negotiis gerendis, ut per se solus omnia commodè agere possit, quæ ad munus Episcopale spectant, non debeat, nec cogi possit constituere sibi Vicarium. Si verò id non possit solus, adeoque jam urgeat necessitas, debeat constituere Vicarium. Pirh. ad tit. de off. vicar. num. 28. Sbroz. loc. cit. num. 12. Ventrigl. loc. cit. ubi expressè sic limitat suam sententiam: Et hoc nisi aliud suaderet necessitas; nam tunc tenetur constituere Vicarium; pro quo citat Meroll. Theol. mor. p. 3. d. 7. c. 6. dub. 9. num. 73. Pignat. loc. cit. num. 11. ubi ex Gratian. discept. 561. num. 16. & seq. quod sic intelligendi DD. qui volunt Vicarium esse constituendum ab Episcopo. Hinc etiam ex praxi S. Congregat. propositæ negot. Episcoporum. si Episcopus negligat expeditionem causarum, præcipuè, si Theologus est, non Jurista, S. Congregat. nedum ei præcipere solet, ut Vicarium generalem constituat, sed etiam quando opus est, transfinitat Vicarium Apostolicum pro Diocesis regimine. Qui Vicarius sic missus, ut notat Nicol. in sosc. hor. v. num. 39. revera est Vicarius Apostolicus, & jurisdictionem habet privative quò ad Episcopum; nec Episcopus eum removeere potest ex declarationibus ejusdem S. Congregat. quas plures refert. Sic pariter inquit Barbof. Jur. Eccles. l. 1. c. 7. num. 40. cogi posse ab Archiepiscopo Episcopum ad constituendum Vicarium, quando non est idoneus ad regendum, vel commodè regere non potest. Contra tradit Pignat. loc. cit. num. 2. Hojed. de incompat. benef. p. 2. c. 10. num. 9. Si Episcopus est Jurisperitus, & habilis per se ipsum, & Episcopatus tenuis (adde & parvus, ut communiter sunt in Italia) tunc nullatenus est compellendus ad instituendum Vicarium, nisi fortè Diocesani essent diversi ritus & idiomatis, prout sunt nonnulli in Calabria, qui vivunt juxta ritum græcum per textum c. quoniam. de off. ordinar. Et notandum, quod si nullus sit locus, qui distet à Cathedrali per unam integram Diætam ligalem, non potest applicari ratio amplitudinis Diocesis, quo in casu constituendi sunt Vicarii foranei ad cognoscendas causas minores juxta facultates ipsis à jure concessas, ut Gl. in Clem. 2. de rescrip. v. foranei. & ibi Jo. Aud. & Cardin. Sbroz. l. 1. q. 13. num. 1. &c.

5. Jam verò quia propter multitudinem occupationum Episcopus etiam diligentissimus sit, per se solum plerumque non sufficit omnibus negotiis, saltem commodè expediendis, quæ ad regimen Episcopale & curam animarum pertinent, & ut inquit Pignat. loc. cit. num. 12. quando Episcopatus est amplius

plus, & magnus numerus Clericorum, Ecclesiasticorum, Monialium, haud vero simile est, quod possit Episcopus munus suum adimplere absque Vicario generali; hinc inquam est, quod auctores plures dicunt, quod Episcopus non tantum potest, sed & debet ordinari Vicarium constituere, cuius opera adjuvetur. Pirh. *loc. cit.* citans Ugolin. *de off. Ep.* p. 1. c. 4. §. 6. num. 1. Unde & Sbroz. *cit. q. 46. num. 12.* ait: Respondetur, quod Episcopus semper dici possit constitutus in necessitate propter ingentes occupationes, in quibus Episcopale regimen & cura animarum versatur, & si haec necessitas attenditur, erit potissima causa constituendi Vicarium, &c. Atque ita jam in casu, ubi ob Dioecesis amplitudinem, aliasque occupationes & difficultates per se solum ea praestare nequeat, ratio naturalis id exigat, ut Justitiae, litigantibus, & statui Ecclesiastico per deputationem Vicarii consulatur. Engels *loc. cit.*

Quaestio 28. Episcopus in quo casu nequeat constituere Vicarium?

Respondeo: Episcopus captus à Turcis (idem est de infidelibus aliis quibuscunque; cum C. si Episcopus. de suppl. negl. Prælator. in 6. loquatur de paganis. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 7. item de haereticis & schismaticis, ut Gl. in *cit. c. v. pagani*) non potest sibi constituere Vicarium; eo quod in isto casu tota jurisdictio devolvatur ad Capitulum, ac si sedes vacaret per mortem Episcopi. Sbroz. l. 1. q. 46. num. 4. citans plures. Pax Jord. *loc. cit. num. 6.* Rebuff. in *concord. rubric. de collat. §. teneatur. Mandol. in reg. 24. cancell. q. 6. n. 13.* Dominic. & Franc. in *cit. c. Episcopi*. Extenditque hoc ipsum Pax Jord. *cit. num. 7.* ad Episcopum captum à fidelibus bello iusto, rationem desumens *al. hostes. ff. de capt. & postlimin.* Secus verò esse ait de Episcopo capto à fidelibus bello non iusto aut extra bellum; eo quod tunc non dicatur verè mortuus civiliter.

2. Quin etiam, si tempore captivitatis haberet Vicarium, cessaret illius officium; quia sicut procurator censetur revocatus per mortem Prælati, etiam si dominus litis sit effectus. Clem. fin. de procurat. sic etiam in casu praesente, in quo civilis mors æquiparatur naturali. Pax Jord. *loc. cit. num. 8.* Videtur hoc confirmari ex eo, quod si in isto casu, ut dictum, tota jurisdictio transeat ad Capitulum, & haberet se res, ac si sedes vacaret; Capitulum autem sede vacante non teneatur confirmare Vicarium Episcopi, & huius officium expiret, sic etiam in praesente casu.

Quaestio 29. An Episcopus ante adeptam possessionem Episcopatus & consecrationem possit constituere Vicarium?

Respondeo ad primum negativè: Sbroz. *loc. cit. num. 15.* Pax Jord. *loc. cit. num. 5.* citans Felin. *conf. 40. n. 71.* Abb. in *c. qualiter. de elect.*

2. Resp. ad secundum: Potest verò capta possessione ante susceptam consecrationem eundem constituere. Sbroz. l. 2. q. 23. num. 4. Pax Jord. *cit. n. 5.* citans Gl. in *Clem. c. si principalis. de rescrip. v. Episcop.* Pavin. *de potest. capit. sede vac. p. 1. q. 10. num. 6.* Sauch. *de matrim. l. 8. d. 27. num. 37.* Gavant. in *prax. v. Vicar. Episc.* num. 1.

Quaestio 30. An Episcopus possit constituere duos Vicarios generales, seu Officiales principales?

Resp. potest Episcopus (ubi Dioecesis magna

est, & unus non sufficit. Ventrig. *tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 2.* vel ut expeditioni causarum facilius consulatur, ut Barbof. *jur. Eccles. l. 1. c. 15. num. 31.* Pirh. *loc. cit. n. 29.*) constituere Vicarios generales seu Officiales principales duos aut plures a se invicem independentes, sive singulos cum potestate & jurisdictione in solidum. Ita praeter jam citatos Azor. *instit. mor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 4.* (ubi tamen ait, id posse Episcopum, si id consuetudine receptum fuerit) Pax Jord. *loc. cit. num. 24. juncto n. 27.* citans Ugolin. *de offic. Episc. c. 4. §. 6. n. 4.* Cuchum *instit. jur. can. tit. 8. de vicar. n. 4.* Sbroz. l. 1. q. 50. n. 1. juncto n. 5. citans plures alios. Non secus, ac plures constitui possunt Procuratores, Actores, Tutores, Curatores, Administratores. Sbroz. *loc. cit. n. 2.* & ex eo Pax Jord. *loc. cit. n. 25.* juxta l. si quis. §. pluribus l. qui dicitur ff. de procurat. C. duo de procurat. in 6. Ac proinde per constitutionem secundi Vicarii non censetur revocatus primus, nisi tacite vel expresse colligatur aliunde mens constituentis revocare volentis primum. Pax Jord. *loc. cit. num. 28.* citans Rebuff. in *prax. de form. vicar. a. n. 202.* Quod ipsum tamen limitat Azor. *loc. cit.* ut nimirum procedat, ubi est consuetudo habendi plures Vicarios; si enim nulla talis sit consuetudo, & ab Episcopo in constitutione secundi Vicarii nihil dictum, ait, per constitutionem secundi censeri revocatum primum. Idem cum Azor tenet Cuch. *loc. cit.* apud Pax Jord. Porro censeri adhuc constitutos duos Vicarios generales, et si eorum unus resideat in civitate Episcopali, alter extra illam in Dioecesi, tenet Ventrig. *loc. cit.* exemplificatque hoc ipsum in Vicariis Toletanis, quorum unus resideat Toleti, alter Compluti. Econtra, ut duo Vicarii generales constituti censeantur, requirit Pirh. ut ambo constituti sint in loco, ubi sedem habet Episcopus, cum generalis & principalis Vicarius dicatur ille, qui constitutus est cum generali potestate ad omnia loca, seu totam Dioecesim, & ad universitatem causarum in civitate cathedrali, in qua resideat Episcopus. Idem tenet Garc. p. 5. c. 8. num. 36. ubi: *Insertur Vicarium, quem ponit Archiepiscopus Toletanus in civitate Toletana, non videri Vicarium generalem & principalem, si non est positus cum potestate generalis ad totam Dioecesim, nec etiam Vicarium Compluti, cum non sint positi ad totam Dioecesim, nec in civitate, ubi est Sedes, quamvis generales appellentur.* Item num. 39. ubi ait: *Tunc tantum Vicarius generalis positus in oppido dioecesis est generalis, quando in civitate non est alius Vicarius generalis, sed est in illo oppido causa majoris commoditatis, ut videmus in Episcopatu Caleguriense, in quo Vicarius resideat Lucronii.* Idem tenet Flores de Mena, quem citat Garc. *loc. cit. n. 38.* dum ait: *Revera solus Vicarius, seu Vicarii generales positi in civitate, & non positi extra, etiam si habeant generalem commissionem ad totam Dioecesim, sunt principales.*

2. Notandum etiam hic, quod habet Card. de Luca *de benef. d. 10. num. 7.* quod dum in casu capitis quomam. de off. ordinar. duo sunt Episcopi in eadem Dioecesi, unus v. g. pro ritu graeco, alter pro latino, quilibet ex iis suum deputare possit Vicarium, quorum quilibet erit generalis, & unicus illi Dioecesi respectivè.

Quaestio 31. An Episcopus cogi possit ad constituendos plures Vicarios, dum plures Dioeceses unitas habet?

Resp. negativè. Pax Jord. *loc. cit. n. 39.* (qui etiam ait, id nequidem Episcopum posse,

eo minus principio, quod Vicarius constitutus extra locum habitationis & Sedis Episcopi non sit generalis, & quod Vicarius constitutus in loco Sedis Episcopalis censetur generalis pro utraque Diocesi) Cardinalis de Luca ad Trident. d. 4. num. 7. ubi: *si fuerint plures Dioceses aequè principaliter unite, tunc in quacunque unius earum parte residendo sua obligationi satisfaciatur, ibique tribunal erectum pro utraque rectè habet cum unico Vicario generali, absque aliqua necessitate retinendi duo tribunalia distincta, duosque Vicarios generales habendi.* Item Carolus de Luca num. 1. in observatione ad Ventrig. Tom. 2. annot. 14. §. 1. ubi, quod non teneatur habere duo tribunalia ac duos Vicarios, nisi obstat centenaria consuetudo; adeoque subditi unius Diocesis evocari possint ad locum residentiae Episcopi in altera Diocesi.

2. Contrarium tamen censere videtur Pignat. to. 4. consult. 32. num. 1. ubi, quod Episcopus pro causis Diocesanorum unius Diocesis (dum duae Dioceses seu Cathedrales unite sunt, de his enim loquitur) debeat deputare Vicarium generalem in illa Diocesi. Causam etiam addit num. 2. (quam eandem etiam tangit Pax Jord. loc. cit. num. 40.) nempe, quod licet respectu Episcopi sit una Diocesis, respectu tamen Ecclesiarum duae sint, & negotia unius non confundantur cum alia. Expressius verò tom. 9. consult. 135. num. 3. ubi, quod Episcopus unitarum inter se Diocesum in ea, à qua Episcopus abest residens in alia, debeat deputare Vicarium generalem, tum, dum duae Dioceses sunt aequè principaliter unite inter se, quaelibet conserveat sua jura & privilegia, propriisque regatur Legibus, eisque judicari debeat à suis Judicibus, prout declaratum ait à S. Congregat. Concil. in *Vulvensi & Sulmon.* 3. sept. 1650. Item ne subditi istius Diocesis magno suo incommodo tenerentur curare administrari sibi Justitiam in alieno territorio. Unde jam à fortiore sequitur, Episcopum possidentem duas Dioceses non unitas inter se, teneri in ea saltem, in qua non residet, constituere Vicarium generalem, & alium quoque in ea, in qua residet, si nec ibi solus administrare possit omnia.

3. Quod si verò duarum istarum Diocesum una alteri unita esset accessorie, tantum procedere potest prima sententia, nimirum opus non esse duplici Vicario generali; eo quod tunc jura & privilegia Diocesis accessorie unite transissent in alteram, cui unita, & consurgat jam ex utraque una: sicut dicitur de duobus beneficiis, quorum unum accessorie unitum alteri efficitur hujus veluti praedium.

Questio 32. Num ob amplitudinem nimiam Diocesis cogi possit Episcopus ad constituendum duos Vicarios generales?

Respondeo negativè: Ita à fortiore sentire videntur Card. de Luca, & Carol. de Luca loc. citatis, qui nequidem id admittunt, dum duo Episcopatus inter se aequè principaliter uniti possidentur ab Episcopo. Et certè si verum est, quod tradunt iidem cum aliis, solum illum dicendum Vicarium generalem pro tota Diocesi, qui Episcopo in civitate illius residentiali assistit, paret esse contradictionem in adjecto, nempe constitui unum in dicta civitate, & alium in alia quadam parte Diocesis, etsi in solidum cum priore. Sed & praesciendū ab hoc, & dato, talem aliquem constitutum in alia parte Diocesis posse esse quoque generalem cum alio constituto in civitate, adhuc cogi nequit Episcopus ad constituendum duos, tamen ob dictam Diocesis amplitudinem ratione magnae

distantiae, asperitatisque viarum maximum subditorum resularet incommodum, si in causis suis tam civilibus quam criminalibus cogatur accedere ad locum tribunalis & residentiae Episcopi, ejusve ei assistentis Vicarii generalis, & vel hinc aequitati consonet constitui plures in diversis partibus Diocesis Vicarios generales in eo sensu, quod ad universitatem causarum delegati sint; adhuc tamen de jure postulare nequeunt dicti subditi à tribunali Episcopi remoti, ut à proprio tali Vicario seu Officiali apud se degente judicentur. Carol. de Luca loc. cit. n. 2. dicens, opinionem contrariam magis communiter reprobata per Abbat. & alios collectos per Barbof. de *prest. Episc. allegat.* § 4. num. 27. & Rotam *decis.* § 37. n. 10. p. 4. *recent. tom. 3.* Item Card. de Luca. loc. cit. num. 6 ubi: *De jure non subsistit aliquorum Diocesanorum* (intellige, etiam tanta viarum longinquitate & asperitate à residentia Episcopi se junctorum) *pratenso, quod non possint extra proprios lares trahi, quodque ibi proprio & particulari Vicario eorum causa debeant cognosci.* Sed ad summum dictam subditorum necessitatem urgere ad deputandos plures Vicarios foraneos & particulares pro levium & minorum causarum cognitione, ne pro illis subditi magnum & incongruum illud incommodum adevundi tribunal Episcopi pati cogantur, ait Carl. de Luca loc. cit. num. 3.

Quest. 33. An Episcopus creare possit plures Vicarios foraneos & speciales in diversis Diocesis partibus?

Respondeo: Posse Episcopum plures Vicarios foraneos seu speciales in diversis Diocesis partibus vel ad certos actus seu causas v.g. matrimoniales constituere, habet communis. Pirh. *cit. n. 29.* Sbroz. l. 1. q. 50. n. 4. quin & posse Episcopum sibi Vicarium constituere in qualibet Diocesis parte, vel particulari loco tradit Sbroz. l. 1. q. 47. ex Gemin. *m. c. cum Episcopus, num. 7. de off. ordinar. in c.* qui tamen id limitat: Nisi in illa parte adsit Archidiaconus, habens ex consuetudine jurisdictionem privative. Num verò Episcopus deputare possit Vicarium specialem ad conferenda beneficia, dicitur infra. Vide tantisper Sbroz. l. 1. q. 52. per tot.

Questio 34. Dum duo constituti Vicarii seu Officiales aequè principales & in solidum, cui commissae censeantur delegationes Apostolicae?

1. Respondeo: Dum nullus in iis designatur in rescripto delegationis, nec constat, de quo illorum senserit Papa, sive rescriptum, sit contentiosum seu ad lites, sive sit gratiosum, v.g. dispensationis faciendae, beneficii conferendi, &c. Validum erit, & non reddet delegatio nulla. Barbof. *Jur. Eccles. l. 1. c. 15. num. 3.* Pirh. *loc. cit. num. 30.* citantes Sanch. *de matrim. l. 8. d. 27. num. 32.* Neque obstat, quod rescriptum delegationis propter incertitudinem vitietur, adeoque ad Papam rescribendum sit, ut novam commissionem faciat. *c. ad hac. de rescrip.* Verum enim id est, quando Judex omnino incertus datus est, secus si ex certis incertus sit delegatus. Pirh. *loc. cit. ex Sanchez. loc. cit.* Hoc supposito,

2. Respondeo ad quaestionem primò. In rescripto gratiae ille ex istis duobus Vicariis erit Judex seu delegatus, cui illud ab impetrante fuerit praesentatum; ed quod in illo casu & rescripto de nullius alterius praesudicio agitur, nihilque in eo continetur, de quo inter partes agitur, sicut contingit in re-

in rescripto Justitiæ seu ad lites. Sanch. Barbof. Pirh. *locis cit.* Postquam verò tale gratiosum rescriptum præsentatum est uni ex dictis Vicariis æquè principalibus, jam alter adiri non potest, ut illud exequatur, nec is se immiscere. Barbof. citans Squillante de Privileg. Cleric. c. 2. num. 203. Pirh. *loc. cit.* citans Sanch. *ubi ante.* & Laym. in c. 1. de off. Vicar. in 6. num. 7.

3. Respondeo secundò : Dum rescriptum est contentiosum, contentientibus partibus, sive si adversarius, contra quem impetrata est commissio, consentiat, vel nihil opponat, quilibet eorum ab impetrante eligi potest, & is causam delegatam expedire, cui impetrans prius præsentavit literas commissionis. Partibus dissentientibus, sive si adversarius excipiat opponendo incertitudinem, etsi rescriptum sit & maneat validum, ut dictum, effectum tamen non habebit, donec Papa (qui proinde adeundus) declaret, quem eorum elegerit. Barbof. citans Bonacin. de LL. d. 1. q. 3. p. 8. §. 1. num. 8. Pirh. *locis cit.* Sanch. *cit. num.* 27. cum Gl. in c. quoniam, de off. deleg. v. substitutum. Et idem, nempe neutrum illorum cum effectu esse judicem, donec princeps declaret, de quo senserit, sicut dicitur, quando nominatus est tutor in certus l. duo sunt Titii. ff. de Testam. tutel. Sentiant apud Barbof. Host. Jo. And. Cardin. Imol. in cit. c. quoniam. Tiraq. de jure primogen. q. 17. opin. 6. num. 13. contra Bero in idem c. num. 77. putantem ambos simul esse judices, neutrum tamen seorsim. Item contra alios minus rectè sentientes, illum esse judicem, quem actor elegerit.

4. Respondeo Tertio : De cetero, dum ex duobus Vicariis alter esset principalior, & delegatio à Papa sit simpliciter Vicario seu Officiali, censetur ea facta soli illi principaliori; eò quòd nomen dignitatis prolatum fiat pro principali. Sbroz. l. 2. q. 62. num. 3. ex Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 9. ubi is, quòd causa intelligatur delegata principali, licet plures Vicarii sint in solidum constituti. Pirh. *loc. cit.* Barbof. *loc. cit.* num. 32. citans Gl. in cit. c. quoniam, v. substitutum. Gl. in Clem. etsi principalis, de rescript. v. principalis. Squill. *ubi ante* num. 201. Sanch. *ubi ante* num. 36. qui etiam ex Bellam. in cit. c. quoniam. & Abb. num. 4. Imol. num. 5. dicat in simili, quòd ubi commissio fit Archidiacono, & sunt plures Archidiaconi, intelligatur de principaliore.

Questio 35. Que forma servanda in constitutione Vicarii, & num constitutio hæc egeat Scripturà?

1. Respondeo ad primum : Tametsi nulla certa verborum forma servanda in constitutione Vicarii præscripta reperitur in jure, formas tamen varias constitutionis Vicarii reperire est ad fufum apud AA. talem exhibet Sbroz. l. 1. q. 70. num. 10. Rebuff. in pr. tit. de forma Vicar. quam recitat quoque Pax Jord. l. 12. tit. 2. num. 287. Item Azor. p. 2. l. 3. c. 46. q. 1. ubi etiam in singulas illius c'ausulas fufe commentatur, uti facit etiam ipse Rebuff.

2. Respondeo ad secundum : Ad substantiam constitutionis Vicarii scriptura non est necessaria; cum absolute solo verbo Episcopi valide constitui possit Vicarius. Pirh. *loc. cit.* num. 32. Pax Jord. l. cit. num. 121. Sbroz. l. 1. q. 64. num. 13. & 19. ubi: secus est quòd ad essentiam constitutionis & commissionis Vicariatus remotam à contentione probatio-

P. Leuren, Vicarius Episc.

nis; quia tunc scriptura non est necessaria. Pro quo citat quam plures. Requiritur tamen scriptura publica & solennis ad probationem Vicariatus, si à partibus negetur constitutum Vicarium, vel id in dubium revocetur. Pirh. *loc. cit.* Sbroz. *loc. cit.* à num. 7. Mandatum enim principis probari nequit nisi per scripturam. Sbroz. *loc. cit.* num. 8. juxta l. unic. cod. de mandat. Princip. & c. cum in jure, de off. delegati. juncta Gl. v. injungi. qui textus etiam loquantur de mandato Imperatoris & Papæ, idem tamen esse in Vicario Episcopi, ait Sbroz. *ibid.* citatis Rebuff. *tr. de nominat. q.* 14. num. 71. Regid. *decis.* 110. de off. delegat. & Rota. Et scripturæ autoritas requiritur ad probandum judicem ordinarium. Pirh. *loc. cit.* ex Sbroz. *loc. cit.* num. 9. citante Jafon. in l. more. ff. de jurisdic. omn. judic. num. 53. Unde jam etiam non sufficiunt testes, argumento citatæ l. unic. quæ cum requirat scripturam, & testes omittit, hi pro omisfis debent haberi. Sbroz. l. cit. num. 12. citans Tiraq. *tr. de retrat. lign.* §. 2. gl. 1. num. 15. & 20. Dixi etiam scriptura publica & solennis scripturà enim privatà vel etiam publicà sine solemnitatibus in ea requisitis non probatur Vicariatus Episcopi. Pax Jord. l. cit. num. 120. Sbroz. num. 17. citans Paris. *conf.* 80. num. 3. & 4. jurisdic. dictio enim ordinaria (qualis est Vicarii Episcopi) debet probari per publica instrumenta. Sbroz. num. 18. citans Jafon. *ubi ante* num. 53. & Bald. in l. prohibitum. col. 4. c. de jure Fisci. l. 10. Tale autem instrumentum publicum faciens fidem de Vicariatu sunt literæ Episcoporum eorum sigillo munitæ. Pax Jord. *cit. num.* 120. Sbroz. l. cit. n. 15. citans Gl. & DD. in c. post cessionem, de probat. Cravet. *conf.* 122. n. 14. vol. 1. & c.

3. Limitatur tamen hæc doctrina de necessitate scripturæ ad probandum Vicariatum. Primò, ut valeant acta coram Officiali alicujus Episcopi, licet non probetur per literas patentes ejus potestas, modò non negetur à partibus; quia, cum sit Ordinarius, præsumitur pro fundamento suæ jurisdictionis. Sbroz. l. c. num. 20. citans Milis. in repertor. v. Vicarius. Menoch. de præsumpt. l. 2. præsumpt. 33. num. 20. Secundò, dum Vicarius Episcopi esset Cardinalis S. R. E. quia assertioni tanti viri credendum absque literis. Pax Jord. *num.* 122. Sbroz. num. 21. pro quo citat quamplurimos. Supponit autem ex Rebuff. Cardinalem posse esse Episcopi Vicarium, quod ridiculum aliis videtur, & ab iis negatur. Tertio, si Vicarius Episcopi & ipse esset Episcopus; eo quòd tunc non includatur in generali dispositione citatæ l. unic. quòd ad illa, quæ veniunt ex generali commissione, crederetur verbo illius, secus quòd ad ea, quæ speciale mandatum requirunt. Pax Jord. num. 123. citans Host. & Jo. And. in c. 1. de off. Vicar. in 6. cum aliis adductis per Sbroz. num. 25. & seq. Quarto ut procedat, quando Vicarius Episcopi vellet exercere jurisdictionem absente Episcopo; quia tunc Vicariatus probari nequiret per testes, secus, si Episcopo præsentate. Pax Jord. num. 124. Sbroz. num. 28. citans Bald. in l. aliquando. num. 4. ff. de off. Procons. Barbat. *tr. de Cardin. Legat. à Latere.* q. 1. num. 9. Quintò, ut procedat quòd ad generalem constitutionem Vicarii, secus in commissione illi facta vivæ vocis oraculo; eò quòd tunc ejus potestas probari possit per testes. Sbroz. num. 29. citans Paris. *cit. conf.* 80. Rebuff. *cit. tit. de Vicar. Episcopi.* num. 8. & c. Sextò, nisi literæ Vicariatus essent deperditæ, tunc enim tenor illarum per testes probari potest. Pax Jord. num. 25. Sbroz. n. 30. citans Menoch. de remed. adepise. in 4. num. 218. & de scriptu-

B

scriptu-

Scriptura delegationis deperdita. Vantium de nullitat. tit. de nullitat. sent. ex defect. jurisdiction. num. 28. Idque, etiam si alia Scriptura esset de substantia, Sbroz. num. 31. citans Menoch. ubi ante num. 919. Vant. à num. 20. Septimo, nisi probaretur, quod communiter habebatur, nominabatur, & reputabatur Vicarius; quia tunc gesta per eum valent juxta l. Barbarius. ff. de off. Prator. Pax Jord. num. 126. Sbroz. num. 32. citans Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 3. Mascard. de probat. concil. 648. num. 6. vol. 1. & alios quam plurimos. Octavo, ubi iurisdictioni Vicarii esset notoria; quia tunc alia non requireretur probatio. Sbroz. loc. cit. Pax Jord. num. 128. Alias limitationes vide apud eundem Sbroz. loc. cit. In summa itaque ob dicta non nisi per mandatum in publicum instrumentum redactum, in quo continetur potestas Vicario commissa, constitui solet & debet Vicarius Episcopi. Pirh. l. 6.

PARAGRAPHUS III.

De qualitatibus Vicarii generalis Episcopi.

Questio 36. Qualis debeat deputari ab Episcopo Vicarius generalis?

Respondeo: Qualitates, præsertim internas requisitas in tali Vicario rectè enumerari à Sbroz. l. 1. q. 33. Pax Jord. loc. cit. num. 23. Cuch. instit. Jur. Can. tit. de Vicar. Episc. à num. 44. Dum inquit, in deputatione hujus Vicarii non officianter, sed maxima cum circumspectione, prudentia, consilio & advertentia gerere se debere Episcopum, ut personam qualificatam, circumspectam, providam, bonæ conversationis & famæ, literatam, mentem Deum, veridicam, liberalem, fortem, temperantem, magnanimam, mansuetam, non declinantem ad dexteram vel ad sinistram, ac tanto munere dignam eligat, cavendumque, ut Cuch. loc. cit. ne Vicario illud Virgilianum objici queat: *hic alienus oves custus bis mulget in hora: & succus pecori & lac subducitur agnis.* Eclog. 3. Bucol.

Questio 37. An Vicarius Episcopi generalis necessario debeat esse Clericus?

Respondeo primò: Laicus deputari nequit ab Episcopo in Vicarium generalem in spiritualibus, sed debet esse ad minimum Clericus primæ tonsuræ. Barbof. juris eccl. l. 1. c. 15. n. 14. Card. de Luca de benef. d. 73. n. 4. Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 31. Ventrigl. Tom. 2. amot. 14. §. 1. n. 5. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 96. Garc. de benef. p. 5. c. 8. citans Suar. Tom. 5. d. 2. §. 3. n. 8. & seq. Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. n. 35. Cuch. instit. major. l. 2. tit. 8. n. 46. Sbroz. l. 1. q. 31. à num. 1. citans insuper alios quam plurimos juxta expressum textum c. in nova. 16. q. 7. ubi: *indecorum est, Vicarium Episcopi esse laicum, & viros Ecclesiasticos judicare.* & juxta Canonistas communiter in c. decernimus. de judic. ubi, quod laici Ecclesiastica negotia tractare non præsumant, & quod Episcopi, Archiepiscopi, & alii Ecclesiarum Prælati de negotiis Ecclesiasticis, maxime de illis, quæ spiritualia esse noscuntur, laicorum judicio non disponant &c. Sic vi hujus canonis laicus causas Ecclesiasticas neque principaliter, neque incidenter cognoscere potest sine licentia Papæ. Sbroz. l. c. n. 3. Proceditque responsio, etiam si de cetero laicus esset magnæ sanctitatis, Pax Jord. l. c.

n. 97. ex Sbroz. l. c. n. 4. citante Ripam in cit. c. decernimus. n. 56. Dec. n. 15. contra Sicul. & Barbatiam. non enim dicta sanctimonia tollit incapacitatem jurisdictionis spiritualis provenientem ex defectu Clericatus. Pax Jord. cit. n. 97.

2. Respondeo secundo: Potest nihilominus purè laicus de licentia & concessione Papæ esse Vicarius generalis Episcopi in spiritualibus. Pax Jord. n. 101. Sbroz. l. c. n. 13. citans c. Hadrianus. dist. 63. Gemina. in c. 2. de prob. in 6. Ripam in c. decernimus. de judic. n. 56. Bertach. tr. de Episc. n. 14. &c. Potest enim Papa laico demandare causas clericorum, etiam criminales. Sbroz. l. c. n. 14. citans Gl. in c. bene quidem. dist. 96. v. prater Romanum. Clarum in pr. crimin. §. fin. q. 41. Paul. de Castro conf. 220. ubi se conjugatum ex decreto Pontificis Martini V. tunc Florentiæ præsentis fuisse ibidem Vicarium in spiritualibus.

Questio 38. An Clericus bigamus vivens in calibatu possit esse Vicarius Episcopi generalis in spiritualibus?

Respondeo negativè: Sbroz. l. c. n. 3. Pax Jord. n. 99. citantes Cuch. instit. Jur. Can. de Vicar. Episc. n. 55. Garc. l. c. n. 4. citans insuper Sayr. de censur. l. 6. c. 5. n. 8. Zech. de Republ. Eccl. c. 23. de Vicar. Episc. n. 2. Item Barbof. l. c. n. 15. Ventrigl. n. 5. Pirh. cit. n. 31. Bigamus enim, etiam soluto matrimonio, ex quo inducitur bigamia, caret privilegiis clericibus, & habetur pro laico. Pirh. l. c. Garc. l. c. n. 6. citans Suar. Tom. 5. d. 49. §. 5. à n. 4. Poterit tamen esse Vicarius in spiritualibus, ubi fuerit ab hoc impedimento bigamiæ, & inde contracta irregularitate dispensatus. Barbof. Garc. Sbroz. Pax Jord. Cuch. locis cit. De cetero autem bigamus, etiam admissus ad Ordines & effectus Clericus (intellige citra illam dispensationem) adhuc non potest esse Vicarius in spiritualibus citra dispensationem illam (intellige Ordinum illis susceptis supervenientem) Sbroz. c. n. 5. ubi: *ampliatur, ut nec etiam bigamus admissus ad Ordines Ecclesiasticos possit esse Vicarius Episcopi.* Barbof. cit. n. 15. ubi: *modo non eligat bigamum etiam effectum Clericum &c.* Si verò ante promotionem ad Ordines fuerit dicto impedimento solutus, poterit esse Vicarius absque eo, quod alia dispensatione egeat. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 12.

Questio 39. Num Clericus conjugatus cum una eaque Virgine, sive non bigamus esse possit Vicarius Episcopi in spiritualibus?

Respondeo negativè: Pax Jord. loc. cit. num. 98. Barbof. cit. num. 15. Pirh. num. 31. Garc. loc. cit. num. 3. citans Suar. Tom. 5. d. 2. §. 3. num. 10. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. Vicarius. dub. 7. Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. num. 14. Rebuff. in pr. tit. Vicar. Episc. n. 36. &c. Sbroz. cit. num. 5. citans quam plurimos alios. Clericus enim cum Virgine conjugatus censetur Laicus Sbroz. loc. cit. num. 6. cum communi. Insuper Vicarius Episcopi debet vivere in calibatu. Pax Jord. l. c. Procedit responsio, etiam si talis Clericus conjugatus non bigamus incederet in habitum, & tonsuram clericalem. Pax Jord. cit. num. 98. ex Sbroz. n. 8. citans Gemina. Franc. Ancharan. &c. eò quod delatio illa habitus clericalis non impediatur, quo minus talis Clericus conjugatus habeatur in jure pro laico. Atque ita etiam Clerico conjugato facta commissio seu delegatio, non solum post contractum matrimonium nulla est, sed etiam iurisdictioni ei commissæ ante matrimonium, eo contracto amittitur. Garc. l. c. n. 10. juxta c. 1. de Cleric. conjugat. in 6.

Questio